

PEERREVIEW
15 EN 16 MEI 2023

PROFESSIONELE BACHELOR IN DE
PEDAGOGIE VAN HET JONGE KIND

erasmus
HOGESCHOOL BRUSSEL

Datum bezoek
15 en 16 mei 2023

Commissieleden

Tugçe Demir	studente Toegepaste informatica, EhB, lid
Karen Daniëls	verantwoordelijke gezinswerking PREGO bij Buurtwerk ‘t Lampeke, lid
Lien Werbrouck	lector in de opleiding Pedagogie van het jonge kind aan KdG, lid
Michel Vandenbroeck	hoofddocent aan de vakgroep sociale agogiek en sociale pedagogiek aan UGent, voorzitter

Secretaris
Andreas Smets Beleidsadviseur kwaliteitszorg, VLUHR KZ

BEOORDELING

Het peerreviewpanel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding **professionele Bachelor in de pedagogie van het jonge kind** als **voldoende**.

De erg samenhangende, doordachte en bij de stakeholders doorleefde visie is consequent zichtbaar in het hele programma en de onderwijsleeromgeving. De visie is de kapstok om een permanente reflectie omtrent precaire evenwichten in het programma te bewaken (bv. werkveld dat meer leidinggevende vaardigheden verwacht terwijl de opleiding kiest om op te leiden tot coach). Het visiegericht werken van de opleiding laat hierdoor toe om snel in te spelen op veranderingen in het werkveld of maatschappelijke tendensen.

Vanuit de visie worden verschillende, sterke initiatieven genomen die veelal organisch groeien vanuit individuele lectoren of een groep lectoren die er hun schouders onder zetten. Dit leidt tot een goed ontwikkeld programma en een stevig uitgedachte leeromgeving. De samenwerking in duo-teaching, de wekelijkse lunchvergaderingen van het lectorenteam en het veelvuldig en laagdrempelig contact met de studenten stimuleren overleg waardoor ideeën naar boven komen die resulteren in vernieuwing. Deze werkwijze past bij het lectorenteam dat erg bevlogen is en een grote warmte toont voor de studenten en voor het vakgebied. Bovendien geven ze in de gesprekken aan het bottom-up initiatief te omarmen en een beetje wars te staan van al te formele structuren en vergadervormen. De resultaten die hier uit voortkomen zijn goed want het zijn net de korte lijntjes en vele informele contacten tussen lectoren, studenten en werkveld die het geheel tot een dynamische leer- en werkomgeving maken. De huidige schaalgrootte van de opleiding (op vlak van studenten- en lectorenaantallen) laat deze werkwijze momenteel ook toe. Er leeft evenwel een bewustzijn dat het initiëren van vernieuwing en opzetten van nieuwe projecten, onderwijsvormen, leerinhouden een druk op het lectorenteam legt.

De opleiding leidt op tot een sociaal-geëngageerd stadspedagogisch coach. De keuze om te profileren vanuit de grootstedelijke context is gezien de ligging van de opleiding in het centrum van Brussel verstandig, waarvan ook de studenten aangeven dat het een onderscheidend element is van de opleiding en dat het zichtbaar aan bod komt in het onderwijs. Voorts maakt de opleiding een heldere keuze om eerder generalistisch op te leiden, wat tegemoet komt aan de maatschappelijke nood aan professionals in het ruime veld, maar in het bijzonder ook aan het veld van de kinderopvang en het onderwijsveld. Deze keuze kan nog sterker worden gecommuniceerd aan geïnteresseerde of beginnende studenten.

De studenten zijn, dankzij de sterk uitgebouwde leerlijn rond coaching, doordrongen van een sterke visie op coaching. Doordat er meer aandacht is voor visie dan voor praktische tools worden de studenten geleidelijk aan reflexieve en wendbare coaches die zich in meerdere sectoren en setting aanpassen en inzetten. Dit biedt de studenten een grote troef in het werkveld. Erg sterk is dat de opleiding het leertraject van de studenten en de wijze van omgaan met de studenten laat bepalen door haar eigen visie op coaching (practice what you preach). Hierdoor wordt een veilig leerklimaat geboden dat wordt gekenmerkt door een zorgzame manier van omgaan met de studenten met daarbij aandacht voor persoonlijke ontwikkeling naast professionele ontwikkeling.

In de opleiding heerst een sterke (informele) kwaliteitscultuur met een zeer hoge graad van zelfreflectie. De gesprekken met de verantwoordelijken en de lectoren getuigen van een grote proactieve en reflexieve houding om de onderwijskwaliteit steeds verder te verbeteren. Bijna alle gespreksonderwerpen tijdens het locatiebezoek werden binnen de opleiding al op een planmatige wijze overdacht, opgenomen in het

informatiedossier en besproken met de studenten en het werkveld. De resultaten van de gesprekken met de studenten en het werkveld leiden waar nodig ook tot bijsturing. Het overleg met stakeholders maakt de opleiding wendbaar om in te spelen op veranderingen in het sterk wijzigende landschap van de kinderopvang. Hierdoor zijn er tijdens de peerreview slechts weinig nieuwe verbeterpunten en aanbevelingen genoemd. De reflexieve houding toont aan dat de opleiding erg matuur is en op de goede weg is om een kwaliteitscultuur binnen haar werking te bestendigen. Het verdient wel de aanbeveling om te borgen wat is bereikt en de opleiding blijvend te ontwikkelen. De genoemde verbeterpunten in het rapport moeten dan ook eerder worden gelezen als die punten waarvan het panel denkt dat ze prioriteit verdienen.

Op dit punt doet de sterke cohesie en continuïteit in het lectorenteam bij het panel wel de voorzichtige vraag rijzen of er voldoende ruimte is voor tegenspraak en andere meningen in het opleidingsteam. Een aandachtspunt is daarom dat de reflecties voldoende worden gevoed met de inbreng van externen (werkveld en alumni) en dat een wat meer formele overlegstructuur wenselijk is waar eventuele tegenspraak kan worden uitgelokt.

ACHTERGROND

DOEL PEERREVIEW

De peerreview bestaat uit een bezoek van een onafhankelijk panel van externe experten aan een opleiding. Via een gesprek met de opleiding gaat het panel de kwaliteit van de opleiding na. Indien noodzakelijk kan het peerreviewpanel een signaal geven aan het bestuur dat de kwaliteit van de opleiding niet aan de maat is en een herstelplan moet opgemaakt worden.

INHOUD RAPPORT

Dit rapport is opgebouwd volgens de fasen in het onderwijsproces zoals het aan EhB is vormgegeven. Via zes brede vragen wordt de kwaliteit per fase nagegaan. Deze brede vragen zijn een specifieke vertaling van de kwaliteitskenmerken uit de Codex Hoger Onderwijs[1] en de European Standards and Guidelines[2] die focus hebben op onderwijs.

Figuur 1: Onderwijsproces EhB en brede vragen peerreview

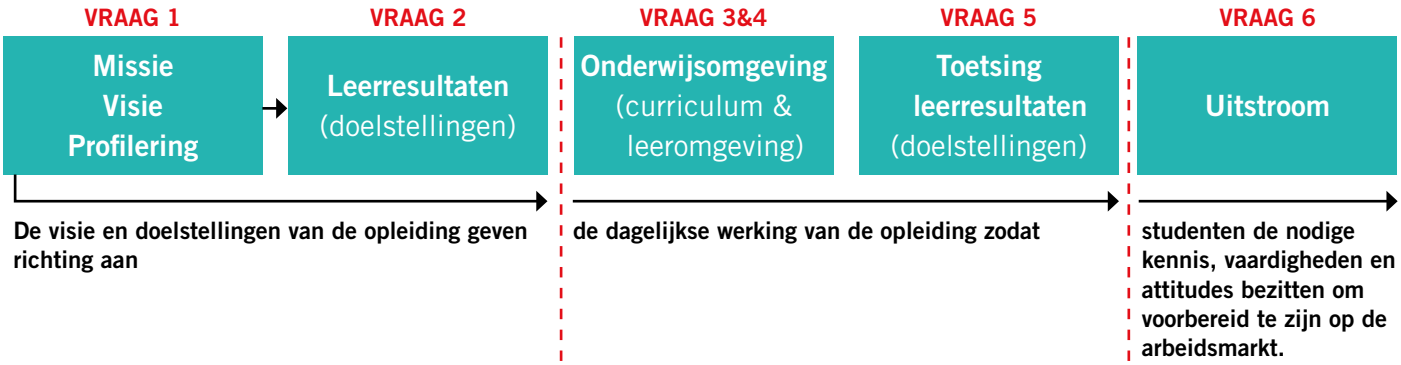

Dit rapport is een weerslag van sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten per brede vraag.

- **Sterktes** verwijzen naar goede praktijken en/of best practices in de opleiding.
- **Verbeterpunten** zijn aandachtspunten die prioritair bijgestuurd moeten worden om de nodige kwaliteit in de opleiding te bekomen of te verzekeren.
- **Aanbevelingen** zijn suggesties of ideeën van het panel om sterktes verder uit te werken of adviezen om bepaalde aspecten in de opleiding te versterken.

Er is geen doorlopende tekst. De sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten worden weergegeven als opsommingen die elk voor zich spreken. De opleiding kan met de verbeterpunten en aanbevelingen meteen aan de slag en krijgt tegelijkertijd bevestiging van de goede praktijken.

1 Codex Hoger Onderwijs, Hoofdstuk 9/1, Afdeling 1, Art. II. 170/1

2 European Standards and Guideline for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG 2015)

BEOORDELING

Het panel geeft een eindoordeel over het geheel van de zes brede vragen en voor de gehele opleiding. Indien van toepassing, geeft het panel per afstudeerrichting of variant van de opleiding een eindbeoordeling.

De beoordeling van de peerreview gaat ervan uit dat kwaliteit van de opleiding voldoet. Het tegendeel moet omstandig onderbouwd worden.

Met een **voldoende** beoordeling bevestigt het panel dat de kwaliteit in de opleiding voldoet aan de gestelde maatschappelijke en internationale verwachtingen. De kwaliteit kan d.m.v. de toelichting bij de brede vragen worden aangetoond.

Met een **onvoldoende** beoordeling geeft het panel een signaal aan het hogeschoolbestuur dat dringende actie noodzakelijk is om de basiskwaliteit op één of meerdere vragen te garanderen.

ONDERBOUWING D.M.V. DE ZES BREDE VRAGEN

1. BESCHIKT DE OPLEIDING OVER EEN HELDERE, ACTUELE EN GEDRAGEN MISSIE, VISIE EN PROFILERING?

STERKTES

De opleiding heeft een uitgebreide, diepgaande en doordachte **visie op het vakgebied, het werkveld en het beroep**. De visie is afgestemd met het werkveld. De continuïteit in het team heeft er toe bijgedragen dat de visie stevig verankerd is en breed is gedragen door de externe stakeholders.

De opleiding laat de studenten zowel persoonlijk als professioneel groeien om te evolueren **van een ervaren beginner naar meesterschap in pedagogische coaching**. Deze aandacht voor beide vormen van groei is erg waardevol voor de alumni die aan de slag gaan.

In het bijzonder leidt de opleiding op tot een **sociaal-geëngageerd stadspedagogisch coach**. De keuze om te profileren met de grootstedelijke context is gezien de ligging van de opleiding in het centrum van Brussel verstandig, waarvan ook de studenten aangeven dat het een onderscheidend element is dat zichtbaar is in het onderwijs. Het project BROLL (Brussels Open Living Lab) waar samenwerking wordt gezocht met de stad, verdient in deze een bijzondere vermelding.

De opleiding maakte een heldere keuze om eerder **generalistisch** op te leiden. Deze keuze uit zich in onder meer de keuze om de derdejaarsstage op te vatten als een verbreding waarbij andere sectoren dan “het jonge kind” worden opgezocht. De keuze uit zich ook in de manier waarop coaching wordt aangepakt, waarbij eerder het reflexieve vermogen en de visie benadrukt worden, dan wel concrete methodieken.

De opleiding werkt erg visiegericht. De **visie is sturend voor de opbouw en inhoud van het programma** en erg zichtbaar in de verschillende leerlijnen van het programma. Een bijzondere waardering is er voor het krachtgericht kind- en mensbeeld, de aandacht voor duurzaamheid en het Art-Inspired werken.

De onderwijsgevenden van de opleiding tonen zich als **rolmodel voor de studenten** door de opleidingsvisie op de pedagogische coach toe te passen in de wijze waarop ze omgaan met hun studenten en hoe ze het leertraject van de studenten ondersteunen. De wijze waarop de lectoren de studenten coachen tijdens de stage sluit bijvoorbeeld erg aan bij de coachingsmethodieken die de studenten aangeleerd krijgen. Hierdoor is de visie van de opleiding erg herkenbaar en toegepast voor de studenten.

VERBETERPUNTEN

Versterk de **expliciete overlegmethodie**k met lectoren en werkveld om tegenspraak uit te lokken. De sterke cohesie en continuïteit in het lectorenteam doet immers de voorzichtige vraag rijzen of er ruimte is voor tegenspraak en andere meningen. Het is daarom ook van belang om blijvend de gemaakte keuzes door te

spreken met stakeholders uit het veld en met de andere PJK opleidingen. Dit is een basis voor zelfreflectie en positionering van de eigen opleiding en laat toe erg kort op de bal te spelen gezien de veranderingen in het werkveld.

Optimaliseer de **communicatie aan beginnende studenten omtrent de profilering**. Geef specifieke aandacht aan de mogelijke spanning tussen verbreden of verdiepen, die nu voelbaar is bij de studenten. De studenten geven immers aan dat het pas gaandeweg hun programma duidelijk wordt waar de opleiding voor staat, namelijk op het moment dat de leerlijn coaching ten volle loopt.

AANBEVELINGEN

/

2. BESCHIKT DE OPLEIDING OVER EEN SET VAN ADEQUATE OPLEIDINGSSPECIFIEKE LEERRESULTATEN EN INDICATOREN?

STERKTES

De opleiding beschikt over een set **opleidingsspecifieke leerresultaten**, die zijn afgestemd op de domeinspecifieke leerresultaten en hiermee voldoen aan niveau 6 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur.

De leerresultaten **reflecteren** op een heldere wijze **de visie** van de opleiding die vooropstelt om eerder generalistisch op te leiden. Ook het grote belang dat aan zelfreflectie en praktijkreflectie gegeven wordt, is terug te vinden doorheen de leerresultaten.

Ten opzichte van de domeinspecifieke leerresultaten kiest de opleiding voor twee bijkomende opleidingsspecifieke leerresultaten die voortvloeien uit de visie van de opleiding. Deze leerresultaten reflecteren enerzijds de visie op ***art-inspired*** werken en de aandacht voor het esthetische in alles wat de opleiding doet en leggen anderzijds een vergrote nadruk op **onderzoek**.

De leerresultaten zijn **gekend door de studenten**. Zij geven aan er goed en actief mee te werken, bijvoorbeeld in de uitwerking van het Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) waarin de studenten aantonen dat hun competenties groeien ten aanzien van de leerresultaten.

VERBETERPUNTEN

/

AANBEVELINGEN

/

3. STELLEN DE INHOUD EN DE STRUCTUUR VAN HET CURRICULUM DE STUDENTEN IN STAAT OM DE BEOOGDE LEERRESULTATEN TE BEHALEN?

STERKTES

De **structuur van het programma** is uitgebouwd aan de hand van overzichtelijke leerlijnen en pijlers. De lectoren stemmen binnen de leerlijnen met elkaar af en waken samen in de opleidingscommissie over de gehele opbouw van het programma. Dit draagt ertoe bij dat het curriculum logisch is opgebouwd, dat opleidingsonderdelen op elkaar verder bouwen en dat de complexiteit toeneemt naarmate de student verder in het leertraject komt.

De lectoren werken in duo en zetten in op **co-teaching.** Dit is een erg zinvolle onderwijsvorm die niet alleen de expertise in het lectorenteam, zowel vakinhoudelijk als onderwijskundig, bevordert maar ook bijdraagt aan afstemming in en over de leerlijnen en over leermaterialen en toetsing.

Het programma is **onderzoek gebaseerd en onderzoek gericht**. De onderzoeksresultaten uit het vakgebied, inclusief dat van de eigen lectoren, vinden een weg naar de opleidingsonderdelen. Bovendien wordt het programma afgestemd op recente evoluties in het werkveld en het beleid. Hierdoor is het programma actueel.

De studenten krijgen in de **leerlijn 'ontwikkelen door onderzoeken'** kansen om onderzoek op diverse wijze te ervaren. De leerlijn is goed uitgebouwd en de opleiding slaagt er zo in om de studenten een onderzoekende basishouding aan te leren. De bachelorproeven, die het sluitstuk vormen van deze leerlijn, tonen dit ook aan. Ook de alumni geven aan dat het aanleren van een onderzoekende houding een grote meerwaarde biedt tijdens hun verdere loopbaan. Een andere positief punt is dat de opleiding de studenten aanmoedigt om te participeren in lopend Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek (PWO) van de lectoren.

De studenten komen terecht in een **krachtige en authentieke leeromgeving**. Doorheen het traject hebben de studenten diverse kansen om zelf een actieve rol te spelen in het bepalen van het leertraject door het maken van keuzes in de stage en onderwerpen van opdrachten. Sterke punten zijn ook de projecten en de stages die aansluiting zoeken met de beroepspraktijk.

De opleiding biedt een **veilige leeromgeving**. De studenten kunnen enerzijds op een laagdrempelige wijze terecht bij de lectoren met vragen en problemen. Anderzijds heeft de opleiding een consistente opvolging van de studenten uitgewerkt, waarbij de POP-opvolging en de peer-coaching sterke punten zijn.

Ingegeven en georganiseerd vanuit **de leerlijn 'wereldburgerschap'** krijgen de studenten ook een mondiaal perspectief mee. Dit perspectief wordt ingebed in diverse opleidingsonderdelen. De uitwisseling met Bologna is een sterk punt, ook door de manier waarop ze zodanig georganiseerd wordt dat ze betaalbaar en bereikbaar is voor de meeste studenten. De opleiding biedt daarnaast de studenten kansen voor internationale mobiliteit door een buitenlandse stage of studie. De opleiding heeft hiertoe sterke banden met een aantal internationale partners.

De studenten hebben via de opleidingscommissie, focusgroepgesprekken en laagdrempelige contacten met de lectoren voldoende **inbreng** in de vormgeving van het programma. Ook het werkveld heeft inbreng via de resonantieraad die themagericht en in een wisselende samenstelling wordt georganiseerd.

Het **verkorte traject en werkstudententraject** bieden flexibele leerwegen voor de studenten. De investeringen die hierin gedaan worden zijn aan te moedigen. De inspanningen om het werkstudententraject volledig blended vorm te geven kunnen ook opleveren in het reguliere traject.

Het programma kent grote aandacht voor **reflectie** in alle opleidingsonderdelen en leerlijnen, getuige de lectoren, de studenten en de alumni. Het gaat zowel over zelfrectie ten aanzien van het eigen handelen, als over kritische-reflectie over de maatschappelijke context waarin de studenten zich begeven. Op dit laatste punt wil de opleiding nog verdere stappen zetten zodat de studenten het bredere plaatje van de opleiding zien in de ruime maatschappelijke-politieke context van de kinderopvang.

VERBETERPUNTEN

Versterk de omkadering (supervisie, reflectie, terugkeermomenten…) van de stagecontext voor de studenten. Een aantal studenten geeft immers aan dat de eerste stage een grote **confrontatie met het werkveld** inhoudt en dat de stage hen in vele gevallen afschrikt en doet besluiten om niet verder te gaan in het domein van de kinderopvang.

Monitor de **studeerbaarheid** van het leertraject omdat de studenten een aantal piekmomenten ervaren waar deadlines samenkomen zodat ze het complexer wordt om alle opdrachten te plannen. Het lijkt zinvol deze problematiek in kaart te brengen en een studietijdmeting te organiseren die een zicht geeft op de studeerbaarheid van het programma.

AANBEVELINGEN

Het **internationale luik** in de opleiding kan nog verder worden uitgebouwd door in te zetten op mogelijkheden in de buurlanden of naburige regio's (specifiek in Frankrijk en Wallonië voor Brusselse studenten die goed Frans spreken), door online lessen van buitenlandse partners aan te bieden en door studenten goed te informeren over beurzen en ook inkomende internationale studenten aan te trekken. Het lijkt ook zinvol om voor studenten die op zoek zijn naar meer internationale diversiteit de niet-Westerse canon sterker te integreren.

De **resultaten van de bachelorproeven** mogen nog explicieter gedeeld worden met het werkveld en de stageplaatsen. Ze geven aan interesse te hebben in het eindproduct dat de student indient. Het resultaat van de bachelorproeven is bovendien ook het delen waard.

4. STELT DE LEEROMGEVING (STUDIEMATERIAAL, INFRASTRUCTUUR, LECTOREN, BEGELEIDING) DE STUDENTEN IN STAAT OM DE BEOOGDE LEERRESULTATEN TE BEHALEN?

STERKTES

De opleiding wordt ontwikkeld en gedragen door een **gedreven en enthousiast lectorenteam**. De lectoren zijn bekwaam en hebben een goed inzicht in wat er speelt in het vakgebied en het werkveld. Het lectorenteam is zelfkritisch en gericht op innovatie. Hiertoe beschikt het team over voldoende middelen voor professionalisering.

De **kleinschaligheid van de opleiding** en van het lectorenteam hebben een positieve impact op het leertraject van de studenten. De lectoren zijn bereikbaar en laagdrempelig aan te spreken. Ze gaan respectvol om met de studenten, ook met de studenten in een kwetsbare situatie die zich gehoord en gewaardeerd voelen. Zo ontstaat een veilige leeromgeving met een grote zorg voor de studenten. Naast de inzet van de lectoren zijn er nog talrijke mogelijkheden voor individuele begeleiding en opvolging van mentale gezondheid.

Het **studiemateriaal** is divers en omvat verschillende handboeken, PowerPointpresentaties en artikels, telkens van goed niveau en actueel van aard. De opleiding maakt de keuze om te werken met artikels om zo de onderzoekende houding van de studenten te stimuleren en de tendensen uit het werkveld/vakgebied worden gecapteerd. Dit vergt een uitdaging voor de studenten.

De opleiding kan rekenen op verzorgde en goed uitgebouwde **infrastructuur** op de campus. De voorzieningen, bijvoorbeeld de projectlokalen, zijn aangepast aan de noden van de opleiding. De bibliotheek heeft een mooi aanbod en de opleiding beschikt zelf over diverse materialen om de onderwijsvisie te doen leven.

Er is een performante **monitoring van instroom, doorstroom, uitstroom** van de studenten. Uit de resultaten blijkt dat veel studenten afhaken zonder diploma te behalen en de duurtijd om een diploma te behalen is hoger dan gemiddeld aan de instelling. De opleiding zoekt de achterliggende redenen voor bepaalde, relevante cijfergegevens en tracht te remediëren waar mogelijk. Zo loopt er bijvoorbeeld een project in samenwerking met hogeschool PXL over het in kaart brengen van het *hidden curriculum*, gekoppeld aan uitval en studieduurverlenging.

VERBETERPUNTEN

Geef Canvas een meer eenduidige invulling. De leeromgeving **Canvas** wordt door de studenten als onoverzichtelijk ervaren waardoor ze niet altijd hun weg erin vinden, ondanks dat de lectoren tijd vrijmaken om studenten wegwijs te maken. Dit geldt in het bijzonder voor studenten in het werktraject die aangeven dat transparantie op de elektronische leeromgeving voor hen heel belangrijk is om goed te kunnen plannen en de opleiding af te kunnen stemmen op hun werk en privécontext. In dit kader vragen de studenten van het werktraject eveneens om de meeste items op Canvas van bij het begin van het academiejaar open te stellen.

AANBEVELINGEN

De studenten geven aan dat ze zich bij het studeren vooral baseren op de PowerPointpresentaties, die evenwel soms wat te summier zijn, en de aangeleverde artikels meestal veelal niet of slechts gedeeltelijk te lezen. Er is op dit vlak een discrepantie tussen de intenties van de lectoren over het **leermateriaal** en de visie van de studenten op het gebruik ervan. Hoewel het uitwerken van cursussen door lectoren een extra taakbelasting inhoudt lijkt het zinvol om verder te gaan dan de PowerPointpresentaties en te overwegen om de samenhang tussen artikels voor studenten beter toe te lichten.

De opleiding biedt een **taal begeleidend- en -remediëringsaanbod** wat zeker een meerwaarde biedt voor de studenten die het Nederlands onvoldoende machtig zijn. Het is echter vrijblijvend of de studenten er wel of niet op ingaan. Het is zinvol na te gaan of hier striktere eisen nodig zijn.

In de opleiding is er aandacht voor de **Engelse taal**, wat voor verschillende studenten met een Franstalige achtergrond moeilijk blijkt. De opleiding zou verdere kunnen expliciteren wat ze op vlak van Engelse taalvaardigheid van studenten verwacht. Op deze manier kunnen studenten zich, in de mate van het mogelijke, voorbereiden. Het lijkt ook zinvol om de mogelijkheden te exploreren om de drempels voor het Engels aan te wenden om meer anderstalige (wetenschappelijke) literatuur (bv. Franstalige documentatie) ter beschikking te stellen voor deze studentengroep.

Het is zinvol om de **monitoring van de uitstroomgegevens** te versterken op twee punten:

1) een onderzoek op te zetten bij alumni over tewerkstelling en vervolgopleidingen aangezien enkele studenten aangeven niet in de sector van kinderopvang te willen werken. De opleiding zou dit verder kunnen analyseren en zoeken naar manieren om dit op te vangen of de negatieve perceptie van de kinderopvang te keren.

2) exitgesprekken bij drop-out te voeren om de achterliggende redenen van studiestaken in kaart te brengen.

Het samen huizen met de educatieve bachelor in het kleuteronderwijs en de bachelor in het sociaal werk brengt mogelijkheden mee tot **vak- en discipline overstijgende samenwerking**, die nog verder kunnen uitgezocht worden.

5. GARANDEERT HET GEHEEL VAN EVALUATIES BINNEN DE OPLEIDING DAT STUDENTEN DE BEOOGDE LEERRESULTATEN HEBBEN BEHAALD?

STERKTES

De opleiding ontwikkelde een stevige **visie op evalueren** die een verlengde vormt van haar onderwijspraktijk. Door de grote nadruk op ondersteuning van de studenten tijdens het leerproces, wordt ook de toetsing als een onderdeel van datzelfde leerproces ervaren. De toets is geen eindpunt, maar een manier voor de studenten om te leren of zichzelf te tonen.

Vanuit deze visie kiest de opleiding voor een **holistische wijze van toetsen** waarbij gebruik wordt gemaakt van zowel holistische als analytische rubrics. Het is een uitdaging voor de opleiding om deze twee toetswijzen te combineren, waar ze evenwel goed in lijkt te slagen.

De opleiding maakt gebruik van **diverse evaluatievormen** waarbij zowel formatief als summatief wordt getoetst. Naast een schriftelijk of mondeling examen wordt een opleidingsonderdeel veelal ook getoetst door een paper, presentatie of andere evaluatievorm.

De diversiteit in de evaluatie biedt kansen aan studenten om zich op verschillende manieren te tonen en hierover te **reflecteren** (bv. stage reflective journal, het portfolio POP). De studenten krijgen verschillende kansen en perspectieven (door de lectoren, medestudenten, stagebegeleiders, POP-coach) aangereikt om te groeien in de reflecties.

De co-teaching waarbij steeds twee lectoren verantwoordelijk zijn voor de toetsing van een opleidingsonderdeel maakt dat er **voortdurende onderlinge afstemming** is over de evaluatiecriteria en de wijze van beoordeling. Dit komt de validiteit en betrouwbaarheid van de toetsing erg ten goede.

Het nalezen van de bachelorproef door twee onafhankelijke lectoren, de organisatie van kallibratiesessies en het gebruik van een analytische rubric biedt **kwaliteitsgarantie voor het eindniveau**.

De wijze van toetsen is veelal **transparant** voor de studenten die informatie kunnen terugvinden in de studiefiches en steeds meer informatie kunnen krijgen bij de lectoren. Er worden ook voorbeeldvragen en voorbeeldtesten ter beschikking gesteld.

VERBETERPUNTEN

De studenten en mentoren geven aan dat de **interpretatie van de evaluatiecriteria** uit de rubric voor de beoordeling van de stage soms wat kan verschillen en een creatieve omgang met de evaluatiecriteria verlangt naargelang de setting en de context van de stageplaats. Het is belangrijk daarom de rubric samen met studenten en werkveld verder te verduidelijken zodat alle gebruikers ervan weten hoe deze te hanteren. Een extra zorg over het correct informeren van de mentoren (bv. middels online informatiemomenten) lijkt hierbij ook aangewezen.

AANBEVELINGEN

De studenten merken op dat een aanzienlijk deel van de evaluaties een paper of schriftelijk examen omvat en bijgevolg een goede schrijfvaardigheid van de studenten verwacht. Dit blijkt voor sommige studenten een grotere drempel. Het is te overwegen om te onderzoeken of meer **mondelinge examens** tegemoet komen aan de verzuchtingen van de studenten als een alternatieve manier om de leerdoelen te behalen.

Het is een aanbeveling dat de opleiding aandacht schenkt aan de **toenemende digitalisering** (AI, ChatGpt) en de eventuele impact ervan op het schrijven van papers.

6. BEANTWOORDEN DE UITSTROMENDE STUDENTEN AAN DE MAATSCHAPPELIJKE VERWACHTINGEN OP PROFESSIONEEL VLAK?

STERKTES

De afgestudeerden benoemen dat het **aangeleerde mensbeeld** in de opleiding – steunend op een nieuwsgierige en onbevooroordeelde kijk naar anderen - hen toelaat om ook in moeilijke (werk)situaties stand te houden. Bovendien biedt de stad Brussel hen een blik op de wereld die ook in het werkveld van pas komt.

De studenten en de alumni geven aan dat deze opleiding niet alleen belangrijk is voor hun professionele ontwikkeling maar zeker ook bijgedragen heeft tot hun **persoonlijke ontwikkeling**. De alumni ervaren dat het een grote meerwaarde is dat ze zichzelf doorheen de opleiding goed hebben leren kennen.

De nadruk op een **reflecterende houding** en op **onderzoek** in de opleiding biedt de afgestudeerden een stevig houvast voor levenslang leren.

De studenten zijn doordrongen van een **sterke visie op coaching**. Doordat er meer aandacht is voor visie dan voor praktische tools kunnen ze zich in meerdere verschillende sectoren aanpassen en inzetten.

De gesprekken met afgestudeerden van de opleiding en de alumnibevragingen door de opleiding tonen aan dat er **tewerkstellingskansen liggen in de brede welzijns-, onderwijs- en socio-culturele sector**. Het werkveld uit in de gesprekken haar waardering over het niveau van de afgestudeerden.

VERBETERPUNTEN

Gezien de huidige en ernstige crisis in het landschap van de kinderopvang én het onderwijs, is het zinvol dat de opleiding verder zoekt naar manieren om, meer dan nu, te **wegen op het beleid**. Enerzijds het inzetten van de resultaten van het onderzoek van de studenten en anderzijds de afgestudeerden zien als ‘pleitbezorger’ van de sector kunnen de politisering van de opleiding versterken, alsook het inbedden van dit element in het programma.

AANBEVELINGEN

De sterke nadruk op coaching gaat ten koste van de **vaardigheden (of tools) voor leidinggevende functies**. De afgestudeerden geven ook aan niet klaar te zijn voor een leidinggevende functie wat - gezien de jobmogelijkheden in die richting – door hen als enigszins jammer wordt ervaren. Het is zinvol dat de opleiding scherp zet welke weg ze wil opgaan met het inbedden van vaardigheden rond leiderschap zowel wat betreft administratief leiderschap als wat betreft waarde gedreven leiderschap. Een aanbod aan keuzevakken zou studenten alvast toelaten om te kunnen verdiepen in deze aspecten.

Het is een suggestie om, eventueel met partners uit het veld, een **navormingsaanbod** te ontwikkelen rond thema’s zoals weerstand, agressie en leiding geven.

